

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświęconych.

Od 22 do 29 stycznia 1918 r.

Kino-Oaza

vis á vis dworca kolejowego.

HONOR

Nastrojowy dramat w 5 częściach ze słynną, znaną

z piękności, artystką **MIAMAY** w roli tytułowej.

Niespodzianki
nadprogramowe.

Pełątek przedstawień o g.
5, w niedzielę i święta o 2.

Dyrekcja zastrzega sobie
prawo zmiany obrazu.

KINO-TEATR

„Zacisze“

Wojście od ul. Dęblńskiej.

OSTATNIE DWA DNI!

demonstrowane będzie wybitne arcydzieło ekranowe ze złotej

Terje Vigen

Akt 1 Straszne skutki wojny, 2, Niebezpieczna wyprawa po żywność, 3 Spotkanie z nieprzyjacielem.
4 Po pięciu latach, 5 Wielka burza na morzu, 6. Przebaczenie wrogowi.

OSTATNIE DWA DNI!

serji obrazów **NORDISKA** p. t.:

Sensacyjny dramat w 6-ciu aktach
według dzieła znanego autora
HENRYKA IBSENA

W roli głównej występuje słynny
artysta szwedzki Wiktor Sjöström.

UWAGA! Obraz powyższy był
demonstrowany w teatrze
„Corso“ w Warszawie z ol-
brzymim powodzeniem.
Zdjęcia do obrazu połączone
były z wielkimi trudno-
ściami i niebezpieczeństwem
podczas burzy na morzu,
to też widz śledzi przebieg
akcji z najwyższym napię-
ciem od początku do końca.

NAD PROGRAM.

Przygody Jasła.

Sala dobrze ogrzana, dla wy-
gody publiczności ustawione
kilka łód.

Z widowni wydarzeń.

Rokowania w Brześciu.

BRZESĆ LITEWSKI, 20 stycznia. (BTW.) Niemiecko-austriacko-węgierska komisja gospodarcza odbyła dzisiaj naradę z rosyjską i ukraińską komisją gospodarczą.

Obrazy miały przebieg zadawalający. Poforne narady polityczne z delegacją ukraińską prowadzone były w dalszym ciągu.

Austria wobec rokowań.

WIENIEN, 19 stycznia. (WAT.). W komisji budżetowej odpowiedział minister spraw wewnętrznych, hr. Toggenburg na zapytanie socjal-demokratów w sprawie rokowań w Brześciu Litewskim co następuje:

Hr. Czernin nie dały faktycznie do niczego innego, jak do zawarcia pokoju, będącego dla Austro-Węgier do przyjęcia.

Nie pozwoli on na rozbicie rokowań, o ile, naturalnie, nie zostaną zażądane od niego rzeczy całkiem do przyjęcia niemożliwe. Wie on dobrze o tem, że możliwie szybkie zawarcie pokoju leży zarówno w interesie Austrii, jak i Rosji.

Minister wyraził w końcu życzenie, aby naród przez stanowisko swoje i przez postawę prasy wpływał na bieg rokowań pokojowych w ten sposób, że by w tej postawie wyraziło się zaufanie, które potrzebną jest rokującym, dla zajęcia odpowiedniego stanowiska wobec partii przeciwniej.

Mowa hr. Hertlinga.

BERLIN 20 stycznia (BTW.). Obecnie jest już zdaje się, postanowione, że kanclerz Rzeszy, hr. Hertling, zapowiedzianą mowę w komisji głównej parlamentu Rzeszy wygłosi w czwartek o godz. 3 po poł. We wtorek i środę komisja główna będzie obradowała w dalszym ciągu nad sprawą cenzury, a w czwartek wznowiona będzie dyskusja ogólnopolityczna. W dyskusji weźmie udział również sekretarz stanu, v. Kühlmann, który przybywa tu dzisiaj z Brześcia Litewskiego.

Zaburzenia we Francji.

BAZYLEA, 20 stycznia. (BTW.) Genewski korespondent „Neue Zürcher Zeitung“ donosi:

W ubiegły poniedziałek w Genewie rozeszła się pogłoska, że w Lugdunie wybuchły rozruchy, przyczem okazało się koniecznym przywołanie wojska dla ich stłumienia.

Żołnierze strzelali podobno do tłumu. Sporo osób zostało ranionych. Robotnicy fabryk broni i amunicji zastrajkowali.

Zamach na Szwajcarię.

BERN, 18 stycznia. (WAT.). Socjalistyczna „Berner Tagwacht“ wskazuje na to, że obecnie na granicy francusko-szwajcarskiej pod Genewą rozmieszczono od 38 dni oddział francuskiej straży pogranicznej.

Dziennik wskazuje również na to, że drewniane baraki dla wojsk amerykańskich, skonstruowane w Szwajcarii ustawiono teraz we Francji na samej granicy szwajcarskiej i żąda od Rady związkowej, aby zbadała, jaki jest cel tego rodzaju zarządzeń.

Aresztowanie gen. Sarraila?

GENEWA, 18 stycznia. (B T W.). „Express Korespondenz“ dowiaduje się, że w kuluarach senatu francuskiego krąży pogłoska o mającym nastąpić aresztowaniu gen. Sarraila z powodu jego stosunków z Caillaux.

Zamiary Wilsona.

GRANICA SZWAJCARSKA. (BTW.) Pisma szwajcarskie donoszą z Waszyngtonu:

Prezydent Wilson ma zamiar w najbliższym czasie zwołać kongres i ustalić na nim dokładnie i ostatecznie warunki, które następnie, za pośrednictwem jakiegoś państwa neutralnego, prawdopodobnie Hiszpanji, wręczone będą czwórprzymierzniu.

Anglia a kolonie niemieckie.

ROTTERDAM 18 stycznia (BTW.). „Morning Leader“ twierdzi, że angielska partja robotnicza żąda, by formuła

„pokój bez aneksji i odszkodowań“ rozciągała się również na kolonie niemieckie.

Uwięzienie króla rumuńskiego.

BAZYLEA 19 stycznia. (B. T. W.). Biuro Reutersa donosi z Petersburga: Bolszewicy komisarze ludowi zarządzili uwięzienie króla rumuńskiego, który wysłany został do Petersburga.

Spisek na życie Lenina i Trockiego.

SZTOKHOLM, 18 stycznia. (BTW.). Donoszą tu z Petersburga: Śledztwo w sprawie zamachu na życie Lenina ujawniło istnienie zorganizowanego na szeroką skalę spisku, którego celem było wymordowanie przywódców bolszewickich, w pierwszym zaś rzędzie—Lenina i Trockiego.

Przygotowania Ukrainy do wojny.

Centralna rada ukraińska ogłosiła mobilizację powszechną, na mocy której wszyscy zwolnieni z wojska Ukraińcy obowiązani są stawić się pod broń, zaś wszyscy oficerowie i żołnierze ukraińscy, znajdujący się poza granicami Ukrainy, obowiązani są powrócić do kraju.

Francja chce dać pożyczkę Ukrainie

„Kijewlanin“ donosi, że sekretarz generalny spraw skarbowych zawiadomił z Petersburga przewodniczącego sekretariatu generalnego W. Winniczenkę, że ambasada francuska zaproponowała Ukrainie pożyczkę. Tuhan Baranowski prosi o wskazówki co do pertraktacji.

Armja rosyjska.

BERLIN, 18 stycznia. (WAT.). Biuro Wolffa donosi: z dobrze poinformowanej strony otrzymuje „Nationalzeitung“ następujące informacje o stosunkach, panujących na froncie wschodnim.

Położenie armji rosyjskiej na froncie może być uważane — z rosyjskiego punktu widzenia — jako bezna-
dzienne. Rozprzeżenie armji czyni postępy z dnia na dzień. Urzędowo nastąpiło już zwolnienie ze służby znacznej liczby roczników, co jednakże nie wyklucza, że i ponadto wszędzie

są na porządku dziennym masowe dezercje.

Najmniej dotknięty jest tymi wypadkami front rumuński, który i dziś jeszcze względem wojsk państw centralnych zajmuje stanowisko pełnej rezerwy, jeżeli już nie całkiem wrogle, chociaż zresztą nigdzie nie doszło do złamania umowy rozejmu.

Na całym froncie odbywa się ożywiona sprzedaż koni, co znajduje wytlomaczenie w braku paszy. Dezercy rosyjscy masowo przechodzą na naszą stronę.

W szczególności żołnierze rosyjscy polskiej narodowości zdają się uważać, iż obecny moment jest najodpowiedniejszym dla nich, by przechodzić na naszą stronę.

Oficerowie po „większej części“ zostali usunięci, po części udali się oni w głąb kraju. W jednym z korpusów rosyjskich, według pewnych źródeł, zbiegło z pod sztandarów około 500 oficerów.

O dyscyplinie nigdzie nawet mowy być nie może. Anarchja zapanowała najzupełniejsza.

Aresztowanie komitetu wojsk polskich.

KOPENHAGA 18 stycznia (BTW.). Do „Aftonbladet“ donoszą z Petersburga: Na rozkaz szeregowca Iwanowa, gubernatora wojennego Moskwy, zaaresztowany został komitet centralny wojsk polskich.

O połączenie Królestwa z Galicją.

KRAKÓW 18 stycz. (BTW.). Dzienniki tutejsze donoszą: Odbyło się tu zebranie, na którym obecni byli przeważnie konserwatyści i demokraci krakowscy, w celu porozumienia się co do kroków politycznych, jakie należy przedsięwziąć dla połączenia Galicji z tworzącym się państwem polskim. Podobne zebrania odbyły się ostatnio we Lwowie i innych miastach prowincjonalnych, przyczem utworzono kluby pracy narodowej pod hasłem powyższym.

Na wczorajszym zebraniu byli obecni delegaci klubu lwowskiego dr. Wereszczyński i prof. Tolłoczko. Przewodniczył hr. Tarnowski. O sytuacji politycznej referował poseł sejmowy Srokowski, który dowodził, że połączenie

polaków pod berłem Habsburskim jest największą obroną przed grożącym niebezpieczeństwem, które z drugiej strony daje tworzącemu się państwu możliwość przyrostu terytorjalnego.

Zaproponował on utworzenie w Krakowie klubu pracy narodowej, oraz połączenie istniejących w Galicji klubów pracy narodowej w jeden związek.

Przedłożona następnie propozycja zwołania zjazdu lwowskiego ustala jako główny cel klubu pracy narodowej: Połączenie państwa polskiego i Galicji pod berłem cesarza Karola, jako króla, oraz natychmiastowa budowa państwa polskiego z własną armią, opartą na powszechnej służbie wojskowej. Po przemowie postanowiono założyć klub pracy narodowej. Prezesem obrano hr. Tarnowski.

Samoobrona Polaków w Rosji.

Z Kopenhagi donoszą:

„Zorganizowana w Petersburgu polska Rada bezpieczeństwa rozwinęła szeroką akcję, wydając obywatelom polskim legitymacje, organizując obronę w rozmaitych kierunkach życia i mienia, jak i w dziale aprowizacji, w kierunku handlowym i przemysłowym i t. d.

Na wzór petersburskiej utworzyła się w Moskwie podobna Rada, wyłoniona z kilkudziesięciu towarzyszy i organizacji polskich.

Tworzą się organy samoobrony i w innych skupieniach polskich. Ze Smoleńska donoszą o utworzeniu polskiego komitetu bezpieczeństwa.

Zorganizowanie tu samoobrony polskiej i przybycie oddziału polskiego, według zdania władz smoleńskich, powstrzymało pogrom w mieście.

Do sztabu samoobrony polskiej zwracali się przedstawiciele wszystkich partii, walczących o pomoc, ale polacy w odezwie, rozlepionej po całym mieście, ogłosili, że bronią tylko życia i mienia swych rodaków. Była chwila, że zaproponowano polakom, aby umiędliwili się zorganizować, wzięli w zarząd całą gubernję smoleńską.

Z dnia na dzień.

Udział Polaków w rokowaniach pokojowych. Biuro Prasowe przy Departamentach politycz. komunikuje: „Wobec przewlekania się kwestji dopuszczenia przedstawicieli rządu polskiego do udziału w rokowaniach pokojowych pan prezydent ministrów wystąpił ponownie do rządów państw centralnych z usilnymi przedstawieniami w tej sprawie”.

Sprawa sejmu. Biuro prasowe przy Depart. spraw politycz. komunikuje: „W czwartek d. 17 stycznia odbyła się narada Rady Regencyjnej wraz z Radą ministrów. Poza szeregiem spraw bieżących na naradzie tej miała miejsce wymiana myśli na temat Rady Stanu i Sejmu. Ustalono, że zarówno członkowie Rady Regencyjnej, jak i członkowie rządu są w zapatrywaniach swych w tym względzie zupełnie jednomyślni. Ogólnym jest uznanie ważności zwołania Sejmu możliwie rychło. W związku z tem rząd zamierza na pierwszym zaraz posiedzeniu Rady Stanu wnieść projekt ordynacji wyborczej do Sejmu.

Nominacje dyrektorów. Stanowisko dyrektora kancelarji prezesa ministrów objął już prof. Wróblewski z Krakowa. Dotychczasowy dyrektor p. Pomykański zamianowany został dyrektorem kancelarji przyszłej Rady Stanu.

List do Rady Regencyjnej. Biuro prasowe przy departamencie spraw politycznych komunikuje:

„Polski Klub Narodowy” w Petersburgu wystosował do Rady Regencyjnej następujące pismo:

Gdy w myśl powszechnej opinji kraju, na Wasze barki, Dostojni Panowie, spadły obecnie podniosłe, ale w danych warunkach tak ciężkie obowiązki: sterowania nawą spraw kraju i zakładania podwalin pod gmach odradzającej się polskiej państwowości. — Pol-

ski Klub Narodowy w Piotrogradzie, łącząc się z głosem ogółu rodaków tam — na ojczyźnej ziemi, — składa Wam, Regenci państwa Polskiego, hołd czci i wyrazy nadziei, że Wasz trud ofiarny pomyślnym dla Ojczyzny, uwieńczy się plonem.

Ufaj, że na swych wysokich posturkach, będziecie zawsze istotnymi rzecznikami i obrońcami niezłomnych dążeń polskiego narodu ku odbudowaniu zjednoczonej, silnej i niepodległej Polski, i że w swoim patriotyzmie, doświadczeniu i harcie ducha znajdziecie moc po temu, by wnieść fundament dla wielkiego dzieła naszego odrodzenia i osłonić je od tyłu piętujących się przeszkód i niebezpieczeństw, ślemy Wam staropolskie: „Szczęść Boża”.
Prezesa: Fr. Nowodworski, Członek Rady: Brzeziński.

S. p. dr. Wojciech Kętrzyński. Nauka polska poniosła nową bolesną stratę. We Lwowie zmarł znakomity badacz dziejów Polaki, dyrektor Ossolineum, s. p. dr. Wojciech Kętrzyński, Ubył nam najcenniejszy znawca średniowiecza polskiego, wydawca dokumentów dziejowych, jedna z najczęściej spotykanych postaci świata naukowego stolicy Galicji. Przeżył lat 80.

Kilkadziesiąt państw pod Częstochową. T-wo eksploatacji kruszców z Katowic dokonało w powiecie częstochowskim w kilkudziesięciu miejscach odkryć rudy żelaznej, zwłaszcza w lasach majątku Zagórze — Ostrowy. Kopalnie te oznaczone zostały nazwami najrozmaitszych państw, a więc pod Częstochową powstać mają kopalnie: Szwecja, Hiszpanja, Danja, Chiny, Bułgaria, Grecja i kilkadziesiąt innych.

Z Sosnowca

Dnia 21/1

Pamięci bohaterów. Jutro, we wtorek, dnia 22 stycznia, kraj nasz obchodzić będzie pamiątkową rocznicę. Rocznicę ostatniego powstania. W dniu tym 1863 roku, zatem 55 lat temu wybuchło ono w Królestwie i trwając przez rok 1863 i 1864, utopione zostało przez zwycięską Moskwę w strumieniach krwi.

W celu uczczenia pamięci poległych bohaterów, w dniu jutrzejszym o godz. 9 rano w miejscowym kościele parafjalnym odbędzie się nabożeństwo żałobne, na które miejscowi weterani z 63 roku zapraszają wszystkich rodaków, pragnących wziąć udział w tej uroczystości.

Komenda Straży Ogniowej wzywa wszystkich czynnych członków do stawienia się jutro, we wtorek, o godz. 8 i pół rano na plac ćwiczeń w pełnym uniformie, celem wzięcia udziału w nabożeństwie za poległych powstania styczniowego.

Poaddto członkowie proszeni są o przybycie na próbę, która odbędzie się w środę dn. 23 b. m. o godz. 7 ej wieczorem w Sali Stow. robotników chrześcijańskich.

Odczyt. W czwartek dnia 24 b. m. w sali t. atru Zacisze o godzinie 7-ej w, odbędzie się odczyt p. Stefana Stępanowskiego o „Powstaniu Styczniowym” Dochód przeznacza się na rozdzielnie internowanych legionistów.

„W walce o wolność”. Przypominamy, że jutro we wtorek, jako w rocznicę powstania styczniowego, staraniem Z. H. P. XVI drużyny IX okręgu odegrany zostanie w sali Związku na Pogoni, nastrojowy dramat w 4 aktach osnuty na tle wypadków z 63 roku p. t. „W walce o wolność”. 75 % czystego dochodu dzielni harcerze przeznaczają na internowanych legionistów, resztę zaś na potrzeby drużyny.

Odwolanie wieczornicy. T-wo gimnastyczne „Sokół” za naszym pośrednictwem podaje do ogólnej wiado-

mości, że zapowiedziana na dzień 26 b. m. wieczornica nie odbędzie się.

Zebranie P. M. S. Dnia 27 b. m. o godz. 4 po południu w lokalu Związku Zawodowego na Pogoni odbędzie się ogólne zebranie członków Pogoni Koła P. M. S. w celu wybrania delegatów na Zebrania Okręgowe i omówienia spraw bieżących Koła. Zarząd uprasza członków o liczne i punktualne przybycie.

Z „Gospody Mieszczańskiej”. Wczoraj o godz. 4 i pół po południu odbyło się zwykłe zebranie dyskusyjne pod przewodnictwem p. Bronisława Strzałkowskiego. Na wstępie zebrania przewodniczący udzielił głosu p. Chiczewskiemu, który wygłosił treściwą pogadankę na temat rozwoju rzemiosła w czasach dawnych i teraźniejszych, przyczem obszerniej potraktował historję cechów w dawnej Polsce. Następnie przeszedł do scharakteryzowania wytwórczości wielkiego przemysłu, rugującego coraz więcej przemysł ręko-dzielniczy z rynków handlowych.

Po skończonej pogadance zabrał głos p. Wieczorek w kwestji unarodowienia miejscowego przemysłu. Po wyczerpaniu dyskusji na temat pogadanki i po udzieleniu przez prelegenta odpowiednich wyjaśnień posiedzenie zamknięto.

Kto ma rację? W ub. piątek p. Zygmunt Krbiczek złożył w Redakcji naszego pisma list, w którym napiętnował „paskarstwo” aptekarskie, na tej zasadzie, że w aptece p. Wasilewskiego zapłacił za pigułki „à la Cognet” 8 mk., gdy tymczasem te same pigułki nabył w składzie aptecznym p. Jagielłowicza za 3 mk. 50 fen.

Dowiedziawszy się, że sprawa ta jest poruszona w prasie, przybył naza-jutrz do Redakcji p. Wasilewski, który na dowód, że cena za pigułki nie była zbyt wygórowana przedstawił nam zaświadczenie p. Z. Horodvńskiego, przedstawiciela T-wa Akcyjnego handlu towarami aptecznymi „L. Spiess i Syn” treści następującej:

„Niniejszem stwierdzam, że pigułki „à la Cognet” Zembrzuskiego policzono w rachunku z dnia 14 sierpnia 1917 r.

dla apteki W-go Wasilewskiego w Sosnowcu po 5 mk. 50 fen. za pudełko oprócz kosztów przewozu i opakowania.

Wobec czego rzekome paskarstwo przedstawia się nieco w innym oświetleniu.

Sława paskarska. Pośród tyków — bo gdzieśby indziej — największą sławą cieszą się obecnie paskarze. Mówi się o nich z zazdrością, jak o wielkich ludziach, śledzi każdy ich krok, opowiada o nich „cuda”, krąży o nich legendy. Mówią więc, że oni nigdy nie jedzą chleba, tylko same „białe charki”, w powszedni dzień mają na obiad indyka, w sobotę zjadają karpie-olbrzymy; w barach, placą po 200 marek za „koszerną” kolację. To wszystko opowiadają chałatowcy z pewnym uczuciem dumy i nieustającą wcale zazdrością. A nawet — jak pisze feljetonista żargonowy — paskarzy takich właśnie dlatego, że są „paskarzami” wybierają na honorowe urzędy żydowskie, do różnych komitetów i komisji. A wszystko to razem robi wrażenie, że wśród żydów jedno rozbrzmiewa obecnie hasło, jeden okrzyk: „Niech żyje paskarstwo!”

Osoby cywilne w pociągach pospiesznych. „Deutsche Warschauer Zeitung” donosi: Z dniem 20 stycznia 1918 roku, aż do dalszego rozporządzenia, korzystanie z pociągów pospiesznych na kolejach, znajdujących się pod zarządem wojskowym w okupowanych terenach dozwolone jest osobom cywilnym: a) na odległościach przekraczających 150 km. — z wyjątkiem Warszawy do Łodzi i z powrotem; b) za wykupieniem dwóch biletów na pociągi pospieszne (włącznie z dopłatą za pociąg pospieszny).

Kino „Momus” na Pogoni jutro, we wtorek, jako w rocznicę powstania Styczniowego daje przedstawienie z programem patriotycznym oraz całkowitą zmianą obrazów. Początek o godz. 7 wieczorem.

Z Kino „Oazy”. Wkrótce ukaze się na ekranie w Kino-Oazie dramat w 5 częściach „Sąd Boży” osnuty na tle katastrofy żywiołowej.

* * KINO TEATR „MOMUS” w Pogoni ulica Nowopogońska 30. * *

POGOŃ — — Kino Teatr „MOMUS” Nowopogońska 30.

we wtorek dn. 22-go stycznia 1917 r.

jako w rocznicę powstania Styczniowego

daje *

przedstawienie z programem patriotycznym

oraz z całkowitą zmianą obrazów.

Początek punktualnie o godz. 7 wiecz., koniec o 10-ej. — Prosimy o punktualne przybycie.

* * KINO TEATR „MOMUS” w Pogoni ulica Nowopogońska 30. * *

Loterja Legionów Polskich.

W piątym dniu ciągnięcia piątej klasy, główne wygrane padły, jak następuje:

4000 mk. na nr. 24213.
2000 mk. na nr. 5109.
Po 1000 mk. na n-ry 7791 8652 19692 2934 230203
Po 500 mk. na n-ry 2280 2584 2593 7234 28037 28071 28297
Po 200 mk. na n-ry 2716 3227 8562 9475 10319 10448 11417 13281 13902 19628 21995 23932 27994 29267 29306.

Poszukuje

HASPEL

elektryczny,

15 to konny, — — 15-to konny.

Wiadomość proszę skierować do REDAKCJI. 124

szybko leczy mydlana 25-9

Świerzbę „Maść P-ra Hebdy”

Nie plami bielizny, ma przyjemny zapach. Żądać w aptekach i skł. apt., skład główny Tow. Akc. FR. KARPIŃSKI, Elektoralna 35 w Warszawie